EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 8.12.2009
COM(2009)668 galīgā redakcija

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

atļaut Lietuvas Republikai pagarināt pasākuma piemērošanu, atkāpjoties no 193. panta Padomes Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu

(Autentisks ir tikai teksts lietuviešu valodā)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Saskaņā ar 395. pantu Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu[1] (turpmāk „PVN direktīva") Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu var atļaut dalībvalstīm piemērot īpašus pasākumus, atkāpjoties no minētās direktīvas noteikumiem, ar nolūku vienkāršot šā nodokļa iekasēšanas procedūru vai nepieļaut atsevišķu veidu nodokļu nemaksāšanu vai izvairīšanos no nodokļu maksāšanas.

Vēstulē, kas 2009. gada 9. septembrī reģistrēta Komisijas Ģenerālsekretariātā, Lietuvas Republika (turpmāk „Lietuva") lūdza atļauju turpināt piemērot pasākumu, kas ir atkāpe no PVN direktīvas 193. panta. Saskaņā ar PVN direktīvas 395. panta 2. punktu Komisija ar 2009. gada 27. oktobra vēstuli ir informējusi pārējās dalībvalstis par Lietuvas lūgumu. Ar 2009. gada 29. oktobra vēstuli Komisija paziņoja Lietuvai, ka tās rīcībā ir visa informācija, ko tā uzskata par vajadzīgu lūguma izvērtēšanai.

Vispārīgais konteksts

Lietuvas valdība vēlētos pagarināt apgrieztās iekasēšanas mehānisma pašreizējo piemērošanu saistībā ar kokmateriālu piegādēm un tādām nodokļu maksātāju piegādēm, kas tiek veiktas tiesas noteiktās maksātnespējas vai pārstrukturēšanas procedūrās.

Kokmateriālu piegādē Lietuva ir saskārusies ar to, ka lielāks skaits komersantu neizpilda savus pienākumus. Uzņēmumi šajā nozarē bieži vien ir sīki tālākpārdevēji un starpnieki, kas mēdz pazust, nesamaksājot nodokļu iestādēm nodokli, ko tie iekasējuši par savām piegādēm, un atstājot klientiem derīgu rēķinu PVN atskaitījumam.

Nodokļu maksātāji, kuriem tiek piemērota maksātnespējas vai pārstrukturēšanas procedūra ar tiesas pārraudzību, bieži vien nespēj vai nevēlas nomaksāt nodokļu iestādēm PVN, ko saņēmuši no saviem klientiem. Tomēr pircējs kā likumpaklausīgs komersants var atskaitīt samaksāto PVN.

Izmantojot apgrieztās iekasēšanas mehānismu, pircējs kļūst atbildīgs par PVN nomaksu iekšzemes darījumos. Tā ir atkāpe no PVN direktīvas 193. pantā noteiktās vispārīgās normas, ka par PVN nomaksu parasti ir atbildīgs nodokļu maksātājs, kurš piegādā preces vai sniedz pakalpojumus.

Šis atkāpes pasākums (atkāpe no tolaik piemērojamās Sestās direktīvas[2], kura bez būtiskiem satura pārveidojumiem ir nomainīta ar PVN direktīvu) sākotnēji tika atļauts ar Padomes 2006. gada 15. maija Lēmumu 2006/388/EK[3].

---

1 OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.

2 Padomes 1977. gada 17. maija Direktīva 77/388/EEK par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem – Kopēja pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienota aprēķinu bāze (OV L 145., 13.6.1977.)

Sākumā šis atkāpes pasākums bija piemērojams arī attiecībā uz atsevišķu veidu atkritumu piegādi un būvdarbu veikšanu. Kā norādīts minētā lēmuma 3. pantā, atļauja zaudētu spēku dienā (ja tā būtu pirms 2009. gada 31. decembra), kad stātos spēkā direktīva, kura racionalizē atkāpes, kas piešķirtas atbilstīgi Sestās direktīvas 27. pantam (pašlaik PVN Direktīvas 395. pants), un kurā būtu iekļauta īpaša shēma PVN piemērošanai šajās jomās. Tas īstenojās ar t. s. Racionalizācijas direktīvu[4], kas nomainīja minēto lēmumu kā juridiskais pamats apgrieztās iekasēšanas mehānisma piemērošanai šajās divās nozarēs, uz kurām līdz ar to vairs neattiecas pagarinājuma pieprasījums un šis lēmums.

Komisija izprot, ka turpina pastāvēt situācija, ar kuru pamatota sākotnējā atkāpe, un ka iepriekšējā atkāpe ļāvusi Lietuvai mazināt izvairīšanos no PVN nomaksas un vienkāršot nodokļa iekasēšanas procedūru kokmateriālu nozares tirgū un attiecībā uz atsevišķām piegādēm, uz kurām attiecas maksātnespējas vai pārstrukturēšanas procedūra. Tāpēc atkāpe būtu jāpiešķir uz vēl vienu ierobežotu laika posmu.

Spēkā esošie noteikumi priekšlikuma jomā

Līdzīgas atkāpes saistībā ar PVN direktīvas 193. pantu ir piešķirtas citām dalībvalstīm.

Atbilstība pārējiem ES politikas virzieniem un mērķiem

Nepiemēro.

APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām

Nepiemēro.

Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana

Neatkarīgu ekspertu atzinums nebija vajadzīgs.

Ietekmes novērtējums

Lēmuma priekšlikuma mērķis ir vienkāršot nodokļu iekasēšanas kārtību un apkarot iespējamo izvairīšanos no PVN samaksas vai tā nemaksāšanu, tāpēc potenciāli tas labvēlīgi ietekmēs ekonomiku.

Jebkurā gadījumā šī ietekme būs ierobežota atkāpes šaurās darbības jomas dēļ.

PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

Ierosināto pasākumu kopsavilkums

---

[3] OV L 150, 3.6.2006., 13. lpp.

[4] Padomes 2006. gada 24. jūlija Direktīva 2006/69/EK, ar ko Direktīvu 77/388/EEK groza attiecībā uz dažiem pasākumiem, lai vienkāršotu pievienotās vērtības nodokļa iekasēšanas procedūru un palīdzētu novērst nodokļu nemaksāšanu un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, un ar ko atceļ dažus lēmumus par atkāpēm (OV L 221, 12.8.2006., 9. lpp.).

Atļauja Lietuvai turpināt piemērot pasākumu, kas ir atkāpe no PVN direktīvas 193. panta, attiecībā uz nodokļa iekasēšanas apgrieztā mehānisma izmantošanu kokmateriālu piegādes darījumos un tādu preču piegāžu un pakalpojumu sniegšanas gadījumā, ko veic uzņēmumi, uz kuriem attiecas maksātnespējas procedūra vai pārstrukturēšanas procedūra tiesas pārraudzībā.

Juridiskais pamats

PVN direktīvas 395. pants.

Subsidiaritātes princips

Saskaņā ar PVN direktīvas 395. pantu dalībvalstij, kura vēlas ieviest pasākumus, atkāpjoties no minētās direktīvas, jāsaņem Padomes atļauja Padomes lēmuma veidā. Priekšlikumā tādējādi ievērots subsidiaritātes princips.

Proporcionalitātes princips

Priekšlikums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu šādu iemeslu dēļ.

Šis lēmums attiecas uz atļauju, kas piešķirta dalībvalstij pēc tās lūguma, un nerada nekādas saistības.

Ņemot vērā atkāpes ierobežoto darbības jomu, īpašais pasākums ir samērā ar izvirzīto mērķi.

Likumdošanas instrumentu izvēle

Saskaņā ar PVN direktīvas 395. pantu atkāpe no kopējiem PVN noteikumiem ir pieļaujama vienīgi ar Padomes atļauju, ko tā pieņem pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu. Turklāt Padomes lēmums ir vispiemērotākais juridiskais instruments, jo to var adresēt atsevišķām dalībvalstīm.

IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums neietekmē Kopienas budžetu.

PAPILDU INFORMĀCIJA

Pārbaudes/pārskatīšanas/turpināmības klauzula

Priekšlikumā ir iekļauta turpināmības klauzula.

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

atļaut Lietuvas Republikai pagarināt pasākuma piemērošanu, atkāpjoties no 193. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu

(Autentisks ir tikai teksts lietuviešu valodā)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību un Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā 2006. gada 28. novembra Padomes Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļu sistēmu[5] un jo īpaši tās 395. panta 1. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Vēstulē, kas 2009. gada 9. septembrī reģistrēta Komisijas Ģenerālsekretariātā, Lietuva lūdza atļauju arī turpmāk piemērot pasākumu, kas ir atkāpe no Direktīvas 2006/112/EK noteikumiem, kuros noteikta persona, kas atbild par pievienotās vērtības nodokļa (PVN) nomaksu nodokļu iestādēm.

(2) Komisija saskaņā ar Direktīvas 2006/112/EK 395. panta 2. punktu 2009. gada 27. oktobra vēstulē informēja pārējās dalībvalstis par Lietuvas lūgumu. Ar 2009. gada 29. oktobra vēstuli Komisija paziņoja Lietuvai, ka tās rīcībā ir visa informācija, ko tā uzskata par vajadzīgu, lai izvērtētu pieprasījumu.

(3) Pasākums paredz, ka arī turpmāk pakalpojumu saņēmējam ir jāmaksā PVN, kas maksājams attiecībā uz preču piegādēm vai pakalpojumu sniegšanu, ko veic nodokļa maksātājs, uz kuru attiecas tiesas pārraudzībā īstenota maksātnespējas procedūra vai pārstrukturēšanas procedūra, un darījumos ar kokmateriāliem.

(4) Finansiālu grūtību dēļ nodokļa maksātāji, uz kuriem attiecas tiesas pārraudzībā īstenotas maksātnespējas procedūras vai pārstrukturēšanas procedūras, bieži vien nespēj nodokļu iestādēm samaksāt PVN, ko tās iekasē par veiktajām preču piegādēm vai sniegtajiem pakalpojumiem. Pakalpojumu saņēmējs, kurš ir nodokļa maksātājs ar atskaitīšanas tiesībām, tomēr var veikt šā PVN atskaitījumu pat tad, ja piegādātājs to nav samaksājis nodokļu iestādēm.

(5) Tirgus īpatnību un iesaistīto uzņēmumu rīcības dēļ Lietuva ir saskārusies ar problēmām kokmateriālu tirgū, kur valda sīkie uzņēmumi — bieži vien tālākpārdevēji un starpnieki, kurus nodokļu iestādēm ir izrādījies grūti izkontrolēt. Visbiežāk

[5] OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.

sastopamais nodokļa nemaksāšanas veids ir rēķina izrakstīšana par piegādēm, kam seko uzņēmuma pazušana, nenomaksājot nodokli un atstājot klientam derīgu rēķinu nodokļa atskaitījumam.

(6) Nosakot, ka iepriekš norādītajos gadījumos atbildīgais par PVN samaksu ir saņēmējs, kurš ir nodokļu maksātājs, šī atkāpe novērš attiecīgās PVN iekasēšanas problēmas, neskarot maksājamo nodokļu summu. Tā vienkāršo nodokļu iestāžu darbu, uzlabojot nodokļu iekasēšanu, kā arī novērš atsevišķu veidu nodokļu nemaksāšanu vai izvairīšanos no nodokļa maksāšanas. Šajā ziņā pasākums ir atkāpe no Direktīvas 2006/112/EK 193. panta, kur paredzēts, ka parasti par šā nodokļa nomaksu atbild nodokļa maksātājs, kurš piegādā preces vai sniedz pakalpojumus.

(7) Šis pasākums iepriekš ticis atļauts ar Padomes Lēmumu 2006/388/EK[6] atbilstīgi tobrīd piemērojamajai Padomes Sestajai direktīvai 77/388/EEK par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem — Kopēja pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienota aprēķinu bāze[7].

(8) Komisija izprot, ka tiesiskā un faktiskā situācija, kuras dēļ patlaban tiek piemērots atkāpes pasākums, nav mainījusies un turpina pastāvēt. Tādēļ būtu jāatļauj Lietuvai pasākumu piemērot ierobežotā laika posmā arī turpmāk.

(9) Atkāpei nebūs negatīvas ietekmes uz Eiropas Kopienas pašu resursiem, ko veido PVN,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Atkāpjoties no Direktīvas 2006/112/EEK 193. panta, Lietuvai tiek atļauts arī turpmāk noteikt, ka preču piegāžu vai pakalpojumu saņēmējs ir par PVN samaksu atbildīgais nodokļa maksātājs:

1) tādu preču piegāžu un pakalpojumu sniegšanas gadījumā, ko veic nodokļa maksātājs, uz kuru attiecas maksātnespējas procedūra vai pārstrukturēšanas procedūra tiesas pārraudzībā;

2) kokmateriālu piegāžu gadījumā.

2. pants

Šis lēmums ir spēkā līdz 2012. gada 31. decembrim.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Lietuvas Republikai.

---

[6] OV L 150, 3.6.2006., 13. lpp.
[7] OV L 145, 13.6.1977., 1. lpp.

Briselē,

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs